

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczá-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Helyben nuznoz nardva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, július 17.

Apáczák a biharmegyei közkórházban.

Amit öt esztendő óta csaknem egyértelműleg óhajt Biharmegye közönsége, s amiért annyi áldozatot hozott, nem sokára teljesedésbe megy: újévkor vagy talán még előbb is bevonulnak Biharvármegye közkórházába azok, akik egyedül vannak hivatva igazi ápolást és vigaszt nyújtani a betegeknek, az apáczák.

Ismeretes e város és megye közönsége előtt, hogy Biharvármegye közgyűlése óriási nagy többséggel elhatározta, hogy apáczákra bizza közkórházát. Nem az akkortájt ott uralkodó rendetlenség volt az, ami Biharvármegye közgyűlését erre indította. A rendetlenség azóta megszűnt s a kórháznak protestáns vallású igazgató-főorvosa még sem szűnt meg sürgetni e határozat végrehajtását. A fő indítók az volt, hogy úgy a jelenlegi főorvos, mint elődje és a megyei főorvos meg volt győződve arról, hogy nem lehet szó rendszeres és sikeres gyógykezelésről mindaddig, míg hivatott ápolónok nem lesznek alkalmazva a betegek mellett.

Nem volt ez felekezeti kérdés. Protestánsok és zsidók versenyeztek a katolikusokkal, hogy a kórháznak számára megnyerhessük a betegápolással foglalkozó női szerzetek valamelyikét. Dr. Kiss Fe-

rencz református, dr. Grósz Albert izraelita létére nem győzte eléggé dicsérni a betegápoló apáczák önfeláldozó fáradozását. Dr. Berkovics Zsigmond, különben minden kath. ügynek esküdt ellensége igazi lelkesedéssel védte az apáczák ügyét. Azt, amit 1873-ban a nagy kolera idejében tettek az apáczák, saját szemével látta s nem tudta elfeledni. Kijelentette nyíltan, hogy ilyenre csak azok képesek, akik jutalmukat nem az emberektől várják.

A kórházi bizottság lett megbízva, hogy gondoskodjék az apáczák szerződéséről. A bizottság a grácsi irgalmas nénékre gondolt s meg is kezdte velük a tárgyalásokat.

Időközben tetemes költséggel 60,000 frttal felépítették az apáczák lakóházát, megtették a szükséges átalakításokat s mivel a tárgyalások sikerrel biztattak, reményeltük, hogy mire befejezik az építkezést, az irgalmas nénék is átveszik betegek ápolását.

Nagy lehangoltságot szült város és megyeszerte a hír, hogy az irgalmas nénék nem adhatnak ápolókat. S miután egy másik szerzet-házzal folytatott tárgyalások sem vezettek sikerre, letettünk a reményről, hogy apáczák gondozására bizhassuk kórházunkat.

Dr. Fráter Imre, fáradhatatlan főorvosunk nem tudott megnyugodni abban, hogy továbbra is a mostani helyzet ma-

radjon. Ha apáczákat nem kaphatott, szeretett volna legalább képzett világi ápolónőket kapni. Ápolónői tanfolyamot akart berendezni. Meghiusult ez is.

Most végre alapos a reményünk, hogy régi törekvésünk célját éri. Tegnap volt városunkban a Szent-Ferencz rendű Klarissza apáczák igazgatója és az anyaháznak főnöknője. Megnézték a kórházat, az apáczák számára épült helyiséget, tudakozódtak a viszonyok után s igen meg voltak elégedve mindennel. Szerzetük tanácsa elé fogják terjeszteni a dolgot, de már is biztosra vehetjük ígéretük után, hogy Biharvármegye közkórháza nemsokára gondos, arra hivatott ápolónőket fog kapni.

Ennek a nőszületnek hazánkban több helyen van háza, névszerint Nagy-Szebenben, Petrozsényben. Az anyaházuk ugyan nincs Magyarországon, de közülük igen sokan tudnak magyarul, sőt románul is.

A Klarisszák neve nem ismeretlen Magyarországon. Szent Erzsébet is közülük való. Az az izléses lakház a Kapuczinus-utca végén, amely az Escherolles család otthonát képezi, valaha Klarissza-kolostor volt. Jól tudjuk, hogy ez nem a régi Klarissza szerzet, de ez nem fogja csorbitani örömmünket, ha új névrokonait majd városunk falai között kórházunkban üdvözölhetjük.

Dr. Szalárdi Gyula.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

MÁRIA DOROTHEA és ORLEANSI FÜLÖP JEGYESEK.

A hivatalos Budapesti közlöny jul. 16-diki számának élén közli:

Mária Dorothea Amália főhercegnő Ö cs. és kir. Fensége, József főherceg ur Ö cs. és kir. Fenségének leánya, Ö császári és apostoli királyi Fenségének legfelső beleegyezésével, jegyet váltott Lajos Fülöp Róbert orléans-i herceg Ö királyi Fenségével.

Nemcsak a szeretett főhercegi családnak, de az egész magyar nemzetnek örömmünnepe az eljegyzés. Ez a hír, mint az éltető napsugár melege oly jól eső érzéssel járja át a honfiak szívét és a hazának minden polgára elküldi szívből jövő jókívánatait Alesuth felé.

Legyen áldott a frigy, melyet a szeretet kötött, legyenek boldogok örökké!

Egy egész nemzet fohászkodik az Ö boldogságukért s hiszszük, hogy ki a menyneknek országában mindnyájunk felett uralkodik, meghallgatja anyyunk buzgó imáját.

Francia lapok már két-három héttel ezelőtt megírták, hogy ez a nevezetes nász készülőben van. Koburg Klementina hercegnő közvetítette Karlsbadban, a midőn az unokaöcsese ott meglátogatta.

A fenséges jegyesek nagyon közeli rokonságban vannak egymással. Mind orléans-i Fülöp herceg, mind pedig Mária Dorothea kir. hercegnő dédunokája néhai Lajos Fülöp francia királynak, a kinek legidősebb leánya Klementina koburgi hercegnő, Klotild kir. hercegnének édes anyja. Klementina hercegnő most tudvalevőleg szintén Alesuton időzik.

Mária Dorothea kir. hercegnő szépséges hajadon, nagy műveltségű, finom érzésű leány. József kir. hercegnének legidősebb leánya. Született 1867 június 14-én Alesuton. Egy idő óta az udvartól visszavonultan él, még a milléniumi ünnepségeken, sem vett részt. Megrázó hatással volt rá öcsésének László kir. hercegnének hirtelen bekövetkezett szomorú halála. Kolostorba akart lépni, a mi már régi szándéka volt. Rendkívül érzékeny szívű volt mindig, gyermekkorától kezdve és szeretett testvérének hirtelen elvesztése végtelenül lesújtotta. De szülei, testvérei nem akarták, hogy teljesen visszavonuljon az élettől, s ő engedelmességet. Visszavonult azonban minden ünnepléstől s inkább azzal foglalkozott, hogy rakosgatta elhunyt öcsésének emlékeit, a bokrétaikat, virágokat, melyeket tőle kapott, sokszor messze földről.

A menyasszony Mária Dorothea főhercegnő, akit, a szülői háznál gyermekkorában

csak Mariskának hívtak, csodálatosan szép és angyaljó gyermek volt.

Soha, egy pillanatnyi bosszúságot nem okozott szüleinek vagy azoknak, a kik körülötte voltak.

Első gondozója Kubinyiné urnő volt a ki föltétlen bizalmát bírta a fenséges szülőknek és a kis főhercegnő is rendkívül ragaszkodott hozzá.

Rendkívül jó szíve már akkor is nyilvánult s bármint szép játékszer kapott, ha valamelyik játszó pajtása dicsérte, azonnal kész volt azt oda ajándékozni.

A zenét rendkívül szerette.

Volt egy remek nagy verklje, a melyet nagymamája, Koburg hercegnő küldött Párisból és azon órákig játszott.

— Na most te forgasd, én majd tánczolok, — mondá néha Kubinyinének.

Ilyenkor aztán odament gróf ** valamelyik kis fiához, a kiknek atyja a 70-es években József főherceg főudvarmestere volt és a fiúcskáknak táncolni kellett.

Az alesuthi kastély földszinti nagy ebédlőjének sikos parkettjén csak úgy repült a fejlődmi kis tánczosnő és a szülők gyönyörködve nézték a gyermekek mulatságát.

Volt egy nagy kosár-kocsija, a melyben babáit kocsikáztatta; ebbe is rendszeren a kis grófokat fogta be.

— Most ti vagytok a csacsikák, de olyanok ám, a melyek okosak, — tette utána komolyan.

A kormány és a gazdaközönség.

Darányi Ignác, földművelésügyi miniszter, midőn tárczáját átvette, nagy ígéreteket tett, mint a Bánffy-kormány maga, mely soha sem fukarkodott a szavakkal.

A tettek azonban nem felelnek meg ezeknek a nagyhangú ígéreteknek.

Igy látjuk azt legjobban, midőn a kormány egyenesen a gazdák kárára tör.

Mint ismeretes ugyanis, a sertésvész Szerbiából hurczolták be Magyarországra és mindamellett, hogy a magyar tenyésztők milliókat vesztettek a sertésvész következtében, mégis Szerbia volt az utolsó behozatali piac, melyről a sertések szállítása Magyarországra vagy az országon keresztül a külföldre eltiltatott.

Most végre a sertésvész Magyarországon szűnőfélben van: megjött tehát az ideje, midőn a magyar tenyésztőknek módjuk s alkalmuk lett volna, hogy sertéseikkel nagyobb kivittelt indítsanak Nyugatra, annál kedvezőbb kilátással, minél nagyobb kudarcot vallott Szerbia azzal a kísérletével, hogy sertéseit tengeren szállítsa Franciaországba s az adriai tenger mellékére.

És mi történik? A magyar kormány föloldotta a határ zárt Szerbia felől és megengedte, hogy onnan hetenkint háromezer sertést behozhassanak Magyarországra.

A sertésvész következtében annyi kárt szenvedett magyar tenyésztőkre nézve ez oly konkurrenzia, melylyel megküzdeni nem képesek; és így a kormány eme rendszabályának ronthatják föl, ha a sertésnek megint nem lesz a kellő ára és a tenyésztőnek még saját kiadásai sem térülnek meg.

A kormány eme gazdasági politikája kapcsolatban a kartellek garázdálkodásának föl-szabadításával, nem lehetne károsabb s célzatosabb, ha a Bánffy-miniszterium a magyar gazdák teljes tönkrejuttatását akarná előidézni.

A gazda-közönség ebből eléggé megértheti, mire vezet a liberális kormánypart támogatása.

Muszka hálátlanság.

Mindnyájan jól emlékszünk még rá, hisz csak három hete történt, hogy Budapesten időztek az orosz hírlapírók. Az »Othon«, a magyar írók és hírlapírók köre jobban kitett magáért, mint mikor a nemzetközi sajtó-kongresszus illusztris képviselőit fogadta vendégei gyanánt.

A magyar írók, akik között két szál keresztényenél több nem volt, mindent megtettek, hogy orosz kollégáik jól találják magukat a magyar fővárosban, hogy minél szebb emléket vigyenek magukkal haza, hogy ezredéves kiállításunkról és országunkról hűségesen referáljanak.

Megtették azt is, amit nem lett volna szabad tenniük, hogy elfeledkeztek Magyarországra iránt tartozó kötelességeikről. Ha máskor valaki felszólalt a római kérdés miatt, azt menten kiáltották hazaárulónak, mert — szerintük — a hármasszövetség felbontására tör. Amiért annyiszor ok nélkül sértegettek és gyanúsítottak másokat, azt követték el ők maguk, hogy hizelegjenek vendégeik nemzeti hűségének. Más okot legalább nem tudunk feltételezni, de mentő oknak ezt sem fogadhatjuk el.

Budapesten, a hármasszövetség egyik fővárosában magyar újságírók tisztoztak az orosz-francia barátságára, az orosz himnus után elhuzatták a cigánynyal a *Marsaillest*, hogy teljesen meg legyen pecsételve az orosz-francia barátsággal való rokonszenvezés vagy kokettirozás.

A vendéglátásnak ehhez a tagadhatatlanul különös és bizonyára tapintatlan nyilvánuláshoz nem volt akkor a magyar sajtónak elitelő szava. Kétséggel a kollegiális kimélet és a vendégek iránt való tekintet parancsolta a hallgatást. Két hét óta tudjuk mi is, de nem akarunk lármát csapni vele. Hogy most mégis felszínre hozzuk, ürügyét nyujt reá az orosz újságírók perfid hálátlansága.

Két nap előtt közöltük a »Pesti Napló« nyomán, hogy a legelső pétervári lapnak, a »Novoje Vremja«-nak Budapestre küldött tudósítója a többi között ezt írta a mi fővárosunkról: »Megvan Budapesten az életnek árnyoldala

is. Ha a zsidót teljes szemtelenségében és teljes kéjittasságában akarod látni, akkor is Budapestre jöjj. Ekkora hálátlanságot is ritkán lehet tapasztalni.«

Mellőzve azt, hogy van-e valami alapja ennek az állításnak, kérdés, honnét nyerte az orosz újságíró ezt a benyomást? Miután keresztény újságírókkal nem érintkezett, nem lehet kétséges a felelet. Akik ennek a muszka újságíróknak bevezetői valának nemcsak anyagi áldozatokat hoztak az ő érdekében, hanem készek voltak kockára tenni hazafias jó hírnevüket is. És most így fizetnek nekik vissza.

Nem mihozzánk tartozik, de az Othonnak, vagy a rendező-bizottságnak mindenesetre érdekében állana tisztázni a dolgot. V.

Az új bünvádi rendtartás.

A bünvádi eljárásról szóló törvényt a képviselőház igazságügyi bizottsága már letárgyalta és a javaslat alighanem rövid idő múlva törvénynyé is emelkedik. Erre vonatkozólag az igazságügyminiszter két szintén fontos törvényjavaslatot fog beterjeszteni, a melyeket nyilvános diskusszió alá bocsát. Az egyik törvényjavaslat szól a bünvádi perrendtartás életbeléptetéséről, a másik pedig az ujjannan felállítandó esküdtbíróóságok szervezéséről.

A két javaslatnak, — a melyekről érdemileg más helyen szólunk — lényegesebb intézkedéseit a következőkben ismertetjük:

Az esküdt bíróság.

Az esküdtbíróóság áll elnök, két bíró és tizenkét esküdtből. Az elnök rendszerint a törvényszék elnök, akit ezen tisztségre a tábla elnöke jelölt ki.

Esküdt csak nagykorú, magyar honos férfi lehet, a ki képviselőválasztói szavazóképesseggel bír, illetve a ki évenként legalább 10 forint adót köteles fizetni, vagy a ki tudományos vagy irodalmi társaságnak tagja, művész, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, gazdasz, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, hírlapíró, a középiskolai érettségi vizsgálatot letelt köz- vagy magánintézet, egyesület vagy szövetkezet hivatalnok, bankháznak, gyárnak vagy kereskedésnek tulajdonosa vagy hivatalnok.

Nem vehetők fel a jegyzékbe testi vagy szellemi fogyatkozásuk, az elítélve volt egyé-

A bájos leányka már hat-hét éves korában is tudta, hogy nem szabad sérteni.

Később, mikor Kubinyinét a ritka műveltségű Holdházy Mária s a jó Holdházy püspök váltotta fel, a kis hercegnő oly kitűnő és szorgalmas tanuló volt, hogy mintaképpül állították meg fivéreirei elé is.

A zenében Kuliffay Izabella, jeles írónőnk, Beniczky Irma leánya oktatta és ebben a tárgyban is mindig eminens volt.

De különösen az esetet kezeli remekül Mária Dorothea főhercegnő és skizzkönyvében vázlatai már jóval tulszárnyalják a dilletáns munkát.

Páratlan gyermek és testvér is volt mindig Mária Dorothea főhercegnő és különösen rajongva szerette öcsését, a feledhetetlen László főherceget, a fenséges család drága kis Lili-kéjét.

Alesut környékén őrzőangyala a szegényeknek Fülöp, orleansi herceg arája, kislány korában odaajándékozta játékszereit a parasztyerekeknek, most megvizsgálója és segítője a betegeknek és szűkölködőknek.

A szerencsés és boldog vőlegényről, a ki ezt az angyali jóságú fenséges leányt veszi nőül, ezt írhatjuk:

Twickenhamben született 1869. február 6-án. Fia Lajos Fülöp párisi grófnak (meghalt 1894-ben) és Izabella orleansi hercegnőnek. Ő a feje, a legitim trónörökös a trónjavesztett francia királyi dinasztiaának. Baillije a máltai lovagrendnek. Testvére a portugál királynénak és az auostai hercegnőnek. Van azonkívül még három testvére: Mária Izabella (szül. 1878.),

Lujza Francziska (szül. 1882.) és Ferdinánd Ferencz Montpensier hercege (szül. 1884.) Birtokai Maria Dorottya kir. hercegnő vőlegényének Stowe-Hauseban (Angliában) és Szevillában (Palacio de Villanarigüe) vannak.

Fülöp hercegnak igen mozgalmas multja van. Jellemét a különböző pártfölfogások szerint különbözőképpen itélik meg, egy azonban bizonyos, az tudnillik, hogy jellemének karakterisztikus vonásai vannak. A herceg száműzetésben, idegen földön született. Igen élénk, daczos ifju volt s igen sok gondot okozott nagybátyjának, a ki nevelte. A császárság bukása után 1871. júliusban Fülöp herceg az orleansi családdal együtt Párisba utazott. Több évig élt ott és ott is végezte tanulmányait a Stanislas-kollegiumban. 1886-ban, mint tizenhét éves ifju elhagyta Franciaországot a trónpretendensekről szóló törvény miatt. A külföldön katonai tanulmányokat folytatott. Növendéke volt a landhursti katonai iskolának. Ausztriába 1893-ban utazott először édes atyjának, Lajos Fülöpnek társaságában. Hogy a katonai szolgálatot az életből is megismerje, Bombayba és Kalkuttába ment, a hol összetalálkozott orleansi Henrik herceggel, a ki első tanulmány utján volt.

Fülöp herceg 1890-ben február hatodikán váratlanul Párisban temett, anélkül, hogy erről a merész lépésről családját előre értesítette volna. Egyenesen a sorozó bizottság irodájába ment, és azt kívánta, hogy sorozzák be katonának. A tisztviselők keresték nevét a tanköteletek lajstromában és mert nem találták benne, elutasították kérésével. A herceg erre levelet írt a hadügyminiszternek, a melyben be-

sorozását kérte, mert — így szólt — eleget akar tenni ama kötelezettségnek, a melylyel minden francia tartozik hazájának. A választ a következő címre kérte: Páris rue Varren 35. szám. A válasz csakhamar megérkezett Clement rendőrtisztviselő személyében, a ki a herceget törvényellenes visszatérése miatt letartóztatta. A herceget a törvényszék elé állították, a mely két évi börtönre ítélte. A mikor meghalotta az ítéletet, így kiáltott fel:

— Még a börtön is jobb a száműzetésnél, mert legalább francia földön van.

Az elítélt herceget a clairveneauui fogházba vitték, hogy büntetését leülje. Négy hónappal utóbb július harmadikán hátralévő büntetését Carnot kegyelem utján elengedte. A herceg ezután odahagyta Franciaországot.

A herceg férfias külsejű ember. Erős, vállas alak és feltűnően hasonlít Ferdinánd bolgár fejedelemre. A különbség kettőjük közt az, hogy a herceg szőkebb. Atyja halála óta Fülöp herceg az orleansi család feje s fölöttébb komolyan veszi a francia trónra való igényeit. Több manifesztumot küldött mostanában francziország hiveinek és mindent elkövet, hogy a francziák rokonérzését megnyerje. Legutóbb a franczia kamarába akart bejutni és csak családja régi barátainak tanácsára mondot leama szándékáról, hogy jelöltesse magát.

Párisban egy időben erősen hitték, hogy a herceg heves természetétől elragadva, megint Franciaországba fog menni, hogy választójogát reklamálja. A herceg különben az utóbbi időben meghiggadt és meggondolja cselekedeteit.

nek stb. Nem lehet esküdt a királyi ügyész, a bíró, a rendőr, a katoná. Fel vannak mentve az esküdtzéki szolgálat alól az országgyűlési képviselők, főrendiházi tagok és a delegáció tagjai az ülészak tartamára, továbbá a lelkész, orvos, gyógyszerész, a 70 éves aggyastán és a ki a legutóbbi szolgálati évben, mint esküdt működött.

A közigazgatási hatóság kebeléből kiküldött bizottság minden év szeptember havában elkészíti az esküdtök lajstromát. Az alaplaajstromot egybeállításra, két példányban való kiállításra és a bizottság tagjainak aláírása után, a községi bíró, illetve a kerületi előjáró október hó 15-diki napja előtt közzhírré teszi, hogy tíz napig a lajstrom megtekinthető esetleges felszólalások végett. Ha felszólalások történetek november első napjáig, azok a lajstrommal együtt az illetékes szolgabíróhoz terjesztetnek be, a ki a lajstromot átvizsgálja és ha hiányos, pótlás végett visszaküldi, a késedelmes községi bírót kétszáz korona pénzbüntetéssel sújthatja. A főszolgabíró, polgármester és kerületi előjáró az alaplaajstrom egyik példányát saját levéltárában megőrzi, másik példányát pedig aláírásával és hivatalos pecsétjével ellátva, a felszólalásokkal észrevételekkel és azok mellékleteivel együtt november 15-dik napjáig annak a törvényszéknek elnöke elé terjeszti, a melynél az esküdtbírószék szervezve van. A kíséző jelentésben meg kell jelölni azokat, akik értelmességük, becsületességük és jellemzilárdságuknál fogva az esküdtzéki szolgálatra kíválóan alkalmasak. Ha valamely helységből az alaplaajstrom november 15-ig be nem érkezett a törvényszék elnöke a késedelmes helység költségére állíttatja egybe.

A törvényszék egy bizottsága (törvényszéki elnök, három bíró és három közigazgatási kiküldött) végérvényesen határoz az alaplaajstromok ellen történt felszólalások és az ezekre tett észrevételek felett. A törvényszék elnöke december elején törvényszéki tanácsot alakít, a melyben kivüle négy bíró vesz részt, s a helyesbített alaplaajstromokat e tanács elé terjeszti. A tanács zárt ülésben, szavazattöbbséggel kiválasztja az esküdtöket és helyettes esküdtöket, kik a következő évre szükségesek s a kiknek számát mindenik esküdtbírószék kerületére nézve az igazságügyminiszter rendeletben állapítja meg. Legalább 15 nappal az esküdtbírószék ülésének megkezdése előtt a törvényszék nyilvános ülésben, mindegyik esküdtbírószéki ülészakra 20 esküdtet és 10 helyettes esküdtet sorsol ki. A törvényszék megküldi a lajstromot a kinevezett esküdtbírószéki

elnöknek, a ki a tárgyalandó ügyek sorrendjét megállapítja.

A megidézett esküdt, ha nem jelenik meg pontosan, 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Tíz koronától ezer koronáig büntetendő az az esküdt, a ki idézésre meg nem jelenik, vagy az ülés alatt engedelem nélkül távozik. Az elmaradt vagy eltávozott esküdt ezen büntetésen kívül a következő év lajstromába felveendő. Az esküdt azonban a büntetés alól felmentendő, ha igazolja elmaradását. Ha igazolásul valótlan okot hoz fel, 50—1000 koronáig terjedhetőleg büntetendő. Ha az esküdt mulasztása miatt a tárgyalást el kell napolni, az esküdt az összes költségekben is marasztalható. Az elnök akként osztja be a tárgyalandó ügyeket, hogy az ülészak tízenöt napnál tovább ne tartson.

Az esküdtbírószék ülészakainak számát és idejét az igazságügyminiszter rendeletben állapítja meg.

A bűnvádi eljárás.

Az új bűnvádi perrend életbeléptetéséről szóló törvény szabályozza az átmeneti állapotban történendő ügykezelést. A nagy közönségre nézve főképpen azok a paragrafusok érdekesek, a melyek összefoglalják, mely bűntettek fölött fog itélni a jövőben az esküdtzék és melyek fölött a rendes bíróság. Nevezetesen:

Az esküdtzék fog itélni: Felségsértés, a király bántalmazása, hűtlenség, lázadás, személyes szabadság elleni büntetés, pénzhamisítás, hamis tanuzás, hamis vád, gyilkosság, szándékos emberölés, kitétel vagy elhagyás, halált okozó súlyos testi sértés, közegészség elleni büntetés, gyermekrablás, személyes szabadság megsértése, rablás, gyújtogatás, vízáradás okozása, közveszélyt megrongálás, megvesztegetés fölött. Sajtóvétségekbe, kivéve sajtó útján elkövetett felségsértést, hűtlenséget, lázadást, a királyi táblák székhelyén szervezett sajtóbírószéket itélkeznek.

A törvényszék hatásköréhez tartoznak: 1. Azok a bűntettek, amelyek az esküdtbírószékhez utasítva nincsenek? A nyomtatvány útján magánügyen ellen elkövetett rágalmozás és becsületsértés vétsége. 3. Az esküdtbírószéknek bűnösségét megállapító tételével sújtott elme-műnek újra közlése által elkövetett bűntettek és vétségek. A hivatalból indítandó vétségek iránti vádak. 5. Azon vétségek, melyek nem tartoznak a járásbírószékhez stb.

A járásbírószékek hatásköréhez tartoznak: 1. Azon vétségek, amelyekre a törvény egyedül

pénzbüntetést vagy egy évet meg nem haladó fogházbüntetést állapít meg büntetésül. 3. Országos vétsége. Egyáltalán a törvényekben körülírt vétségek és kihágások.

A közigazgatási hatóságok tartoznak: a törvény által minősített oly kihágások, amelyek nem tartoznak a járásbírószékek hatásköréhez.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATO.

Július 19. A függetlenségi és 48-as kör kirándulása a Püspök-fürdőbe.

29. Berettyó vizszabályozó társulat közgyűlése d. e. 11 órakor.

Auguszt. 9. Néppünnepély a Rhédey-kertben.

* **Szt.-István ünnepe Budapesten.** A herceg primás felkérni szándékozik a királyt, hogy vegyen részt egész udvari kíséretével és az összes főhercegekkel Szt.-István országos ünnepén és a szent jobbot vivő körmenetben. A népet pedig egy országos zarándoklattal fogja egyesíteni a nemzet e nagy ünnepén, mely így a magyar nemzet valóságos örömmünnepe lesz.

* **A királyné utazása.** Ischlből július 15-ről jelentik: Erzsébet királyné ma este 6 óra 46 perczkor Festetich grófnő udvarhölgy kíséretében a salzkammerguti helyi vasuton Salzburgból ide érkezett; a pályaudvaron Ferencz József király, Mária Valeria főhercegnő és Erzsébet hercegnő üdvözölték.

* **A kapuczinus-rend július 15-diki tartománygyűlésén** az előző számunkban jelzett választásokon kívül még holtiglan tartományi tanácsnokokká választottak: Hirschrott Kletus atya linzi kvardián és Hanauzek Titus atya, volt tartományi főnök.

* **A kassai dóm felszentelése.** A kassai dómot, mely tornyait kivéve teljesen kész, szeptember 6-án fogja Bubicz Zsigmond püspök felszentelni. Az ünnepélyen a kormányt Wlasics Gyula kultuszminiszter fogja képviselni. Bubicz püspök ez alkalomra egy, a dóm történetét magában foglaló, diszesen illusztrált munkát is ad ki.

* **A holtköz.** Zalka János győri püspök 15.000 forintnyi költségen Enesén nagyobb ká-

Minden ember ebben az országban áldást kíván az alsuthi kastélyra, a melyre József főherceg azt mondta egykor egy ismert magyar grófnének:

— Érezze itt jól magát méltóságod, nem rezedencia — ez csak nemesi kuria.

Keresd az asszonyt.

Irta: Czinóber.

Hát, hogy ne tartsanak engem valami elátkozott princznek vagy inkognitó utazó fejedelemnek, azon kezdem a dolgot, hogy bemutatom magamat: Kókusz vagyok. Igenis, kérem, engem Kókusznek hívnak.

Nem azért, mintha így kereszteltek volna, hanem mivel ez a név igen komikusan hangzik. De ez nem baj, mert komikus az én foglalkozásom is.

Hogy pedig miképpen kaptam ezt a komikus nevet s vele együtt komikus állásomat, ép azt akarom elbeszélni.

Apám jóra való iparos polgár volt Telegden és azt akarta, hogy ember legyen belőlem és ezért elküldött Budapestre.

Itt kanállal kellett volna ennem a tudományt, én azonban csak liba aprólékot ettem rizkásával, de azt is csak úgy a hónap elején, mások jó volt egy darab kenyér egy fél tormás virslivel. Egy ilyen liba-aprólékos ebéd alkalmával (tetszik tudni ez a kedvencz étel) megismerkedtem egy igen derék, vaskos öreg ural, a kit simára beretvált arcát tekintve, eleinte egy jómódu vidéki plébánosnak gondol-

tam. A derék ur szemüveget viselt s az volt a szokása, hogy egy fekete »piksziból« tubakolt.

Legjobban szerette olvasni a vezércikkeket. Csodálatosan bele tudott mélyedni egy-egy hasáb vezércikk olvasásába és egyre ingatta hozzá a fejét mint egy kínai mandarin. Látva, hogy mennyire szeret a politikával foglalkozni, azt kezdtem róla hinni, hogy valami viczispán.

Első találkozásunk óta jó barátságban voltunk, de ennek a barátságunk, hossu időt át csak néma jelekben adtunk kifejezést.

Egy napon azonban, valami csodálatos dolog történt. Az öreg ur megszólított. Ezen annyira elcsodálkoztam, hogy alig tudtam szóhoz jutni.

— Fialat ember, kezdte vontatott orrhangon, a legfőbb ideje volna, hogy magából tisztességes ember váljék.

En csak eltátom a számát.

— Igen, igen, mondá tovább, hiába is néz úgy rám. Én igazat beszélek.

— Engedje meg tisztelendőségem vagy alispánságod, viszonzám akadozva, de nem tudom, hogy jutok hozzá, hogy ön hozzám ezt a kérdést intézze.

— Három hete már, hogy folyton figyelemmel vizsgálom önt és ez idő alatt azt tapasztaltam, hogy pénze soha sincs és azért folyton adósságokat csinál.

(Hát aztán mi közöd hozzá, gondolám magamban, de azért szerényen megjegyeztem:)

— Hát hiszen én sem vettem még észre, hogy Tisztelendőségem is fizetett volna valaha.

— De miért nevez ön engemet fiatal ember, Tisztelendőségemnek?

— Bocsásson meg, valóban nem tudom.

— Meg akar ön nőszülni? kérdé egyszerre minden átmenet nélkül, mialatt élesen szemügyre vett. Tudja mit? Gondolja meg jól a dolgot és ha eléggé elegánsul tudja tartani a kötelet, legyen a vóm.

— Én kötelet tartani! Nem uram! soha! és megvoltam győződve, hogy az öreg urnál, ha nincsenek is odahaza, de legalább is be vannak egy kicsit állítva.

— Hogyan, ön nem akarja! kérdezte óriási csodálkozással. Ön visszautasítja leányom kezét, a kiért mrs. Stagnolli majdnem megboldult.

(De már mostan nem adtam volna sokért, ha kinn lehettem volna az utcán.)

— Valóban furcsa, hogy vonakodik a kötéltartástól! Pedig milyen uri módon élhetne!

— Nem lenne szives megmagyarázni, mi van azzal a kötéltartással, — kérdeztem végre bátorságot véve magamnak.

— Hogyan? Ön nem tudja mi a kötéltartás? Hát valóban olyan ostoba ön, vagy csak annak teszi magát? — jegyzé meg indignálódva. — Hát nem hallott ön semmit Miss Angeláról, a világhírű légkirálynőről.

— Ugy! . . . a légkirályné . . . Istenem ez bizony nem is jutott esembe, dadogám szégyenkezve.

— Nos tehát, ezt a kötelet értettem, a lovardában a trapez-kötelet, a melyen az én Angelám a levegőben fenn dolgozik.

polnát épített, melyet mint lapunknak írják, július 12-én ő maga konzekrált nagy ünnepélyességgel. A megyes püspök fogadására vasárnap az öt szomszédos község hívő népe is megjelent Enesén, hol a nagylelkű egyházfejlesztő, Szottfréd József főszolgabíró üdvözölte. Jelen volt továbbá Fricke tábornok, Szabó Lajos kamarás, Kiss Ferencz főjegyző, több kanonok és lelkész stb.

* **A gazdasági egyesületek f. é. szeptember hó 24. és 25-ik napján tartják közös nagygyűlésüket Budapesten.** Tárgyalatni fognak a gazdasági egyesületek szövetsége, a megyei gazdasági egyesületek, mint mezőgazdasági bizottságok, községi gazdakörök s birtokossági tanácsok, kiegyezésünk Ausztriával, a nemzetközi gazdakongresszus határozatai stb. A tagsági díj 10 korona rendes és 5 korona hivatalos tagoktól s különböző kedvezmények a vasuton stb. Jelentkezhetni augusztus 20-ig a »Fardasági egyesületek kiállítási irodájánál.« (Budapest, IX. Üllői-ut köztelek).

* **Özönvíz a Szaniszló-utczában.** Tegnap délután a vízvezetési csap a sz. József-intézet előtt, amint az utcát végig locsolták, a zárókészülék elrozsdásodása következtében nyitva maradt, mert a kulcs az elzárásnál beletört. A víz teljes erővel ömlött ki a csapon és egész folyót képezett már, úgy, hogy félni lehetett attól, hogy egészen kimossa a makadám-kocsiut. Szerencsére a városi főmérnöki hivatal a velt jelentésre azonnal gondoskodott a csap elzárásáról és az okozott földmosás kijavításáról. A Szaniszló-utczai lakosok ennek köszönhetik, hogy a víz ki nem öntötte őket, mint az ürgeket és hogy utcájuk ma éjjel nem lett tengeri fürdővé, melyből az évad-szerű czápák sem hiányoznának.

* **D'Arc Janka szobrának leleplezése.** Rheims-ban Franciaországban jul. 15-én leleplezték le a kör orléans-i szűznek szobrát. Minket ez annyiból is érdekelhet, hogy most foly a szenté-avatási per Rómában Jeanne D'Arc ügyében. D'Arc Johanna emlékszobrának leleplezésén óriási néptömeg volt jelen. Bilot hadügy-miniszter beszédében kiemelte, hogy d'Arc Johanna már a tizenötödik században fölbresztette a nemzeti közérzést, mely ma Franciaországban hussá és vérré vált. Ezután Faure elnök a szobor alkotójának, Dubois Pál szobrásznak átnyújtotta a becsületrend nagykereszt-

jét. A városi hatóság banketjén Faure köztársasági elnök köszöntőt mondott. Kijelentette, hogy eljött Franciaország nevében megünnepelni a nagy szabadsághős, az orléans-i szűz emléket, kinek rövid élete Franciaország történetének legnagyobb epizódjait foglalja magában, kinek csodálatra méltó alakja előtt minden ellentét eltűnik, minden véleménykülönbség elnémul, a kinek színe előtt minden francziát egyaránt eltölti az égő hazaszeretet érzelme. (Tetszés.) Méltó oly országhoz, hol a nemeslelkűség és a lovagiasság uralkodik, mint Franciaországban, hol a nagy eszmék ápolását nagyra tartják, hogy felállítsa ez erények ama meghatározó megtestülésének szobrát. Megfelel a franczia demokrácia hősi és gyengéd érzelmű lelkesedésének, hogy felállítsa a népből származott gyermek emlékszobrát, hogy a nemzeti dicsőséget növelje és a hazaszeretet szűzvé avassa. Sehol sem lehet megfelelőbben ünnepelni d'Arc Johannát, mint Reimsban, mely látta apoteozisát és a hol a hazát fölszabadították. Az elnök végül kiemelte, hogy 1429. július 14-ének emléke az egyetértés és áldozatkészség eszméjét kelti föl, mely tulajdonságok egyedül képesek arra, hogy biztosítsák Franciaországnak azt a helyet, melyet a világban el kell foglalnia. Az elnök így végzé beszédét: Midőn Rheimsot a régi metropolist üdvözölöm, fölhirom önöket, hogy őrítsék poharukat szeretett hazánkra. (Élénk tetszés.) Az elnököt zajos óvációkban részesítették.

† **Meszlényi Lajos,** fehér-megyei földbirtokos és hites ügyvéd, a szatmári püspök szeretett fivére hosszú szenvedés és a szentségek felvétele után a hevesmegyei Dianyészata pusztán f. hó 9-én életének 45-ik évében az Urban elhunyt. A boldogult hült tetemei a fehér-megyei Velenczére szállították át és ott f. hó 12-én a boldog feltámadásáig a családi sírboltban helyezték el.

* **Uj E. M. K. E. hódítás az Alföldön.** Uj E. M. K. E.-fiókok vannak alakulóban az Alföldön. Először is Hódmező-Vásárhelyen fog megalakulni legközelebb a fiók, Baksa Lajos dr. polgármester elnöklésével, a ki eddigben érintkezésbe lépve a kolozsvári központtal, a tagok névsorának kiírását és a szükséges nyomtatványokat, irományokat kérte. A másik fiók ügyében Eger városban szándékozik mozgalmat indítani Kopácsy Dezső, az E. M. K. E. nagygyűjtője, a ki annyi tagot nyert meg a városban és a megyében, hogy a megalakulás már csak formai kérdés.

* **Az őrangyal.** Alsó-Szent-Erzsébet, Zala vármegyei községben e hó 12-én nagy zivatar volt s a villám becsapott egy pajtába. Az oda siető nép rögtön az oltáshoz fogott, de egy újabb villámcsapás visszariasztotta őket a további oltási munkától. Jajveszékelve jelent meg ekkor egy asszony az égő épületnél s elmondta, hogy 4 éves gyermeke a pajtában alszik. Nehány bátor ember erre mégis behatolt az égő pajtába s ott találták a kis gyermeket alva, az anyja által kiterített zsupszalmán. A derék életmentőket lelkesen megéljenzették.

* **A kiállításra való tömezes felrándulások statisztikája.** Érdekes, hogy az ország különböző vármegyéjéből eddig mintegy 30.000 földmives ment fel a kiállításra. Összesen negyvenhárom megyéből szerveztek eddig felrándulásokat s azonkívül Bosznia- és Hercegovinából, az itt levő bosnyák diákokkal együtt, körülbelül 500-an, Horvátországból pedig 3455-en jöttek, akiknek számát a tegnap délután érkezett horvátok mintegy kétezerrel szaporítják. Tömezes felrándulásokat ez ideig még a következő husz vármegyből nem szerveztek: Alsó-Fehér, Békés, Bereg, Brassó, Csanád, Csongrád, Fogaras, Hajdu, Hunyad, Kis-Küküllő, Liptó, Máramaros, Sopron, Sáros, Szilág, Szolnok-Doboka, Turóc, Ugocsa, Ung és Zala vármegyékből, amelyeknek hatóságai bizonyára szintén fogják érteni a tömezes felrándulások szervezésének fontosságát s módot fognak találni rá, hogy a vezetésük alatt álló megyék földmivesei is tömegeesen megtekinthessék az országos kiállítást.

* **Miniszteri biztosok Debreczenben.** A debreczeni gazdasági tanintézetben, most folynak az évrő vizsgálatok. A vizsgálaton kedden Tóth Mihály miniszteri tanácsos, tegnap pedig Veres Sándor a Kolozsmonostori gazd. tanintézet igazgatója mint miniszteri biztosok voltak jelen.

* **Tűzvész Biharon.** Jul. 15-ének reggelén 7 órakor ismeretlen okból Biharon Bátori Dani, temető-uteza háza kigyult; — mely szerencsétlenséget 2 torony 6 harangja jelzett, hallatva ércnyelvöket a lakosok, még akkor otthon lévén, igen nagy számban megjelent ott. Ez az oka azután, hogy a vész kedve szerint nem dühönghetett, mert (szélesend is lévén), mint egy test s lélek, megmentették az égőházat és a benne valókat, fél tető, de annak is csak a nád fedele égett el, a farészek mind megmaradtak, a padlás sem égett be. — A szegény embernek kára alig van. Nagy mosás, szapulás volt, a szabad tűzhely — a láng észrevétlenül a kémény mellett kicsapott, mely a tüzet okozta.

* **Kossuth Ferencz nem választóképes.** A sok bankalapítás mellett a nagy Kossuth Lajos kicsinyke Ferencz fia megfélemedezett az adófizetésről; és így történt, hogy f. évi április hó 15-ig nem teljesítvén polgári kötelességét a magyar állam iránt, kimaradt a választók névjajstromából. Hogy el ne veszítse választói jogát, most mérnöki oklevele alapján felszólamlással élt a budapesti központi választmányhoz; nem várta be a döntést, hanem elutazott oda, hol a czitrom virit és eső helyett makkaroni potyog az égből, meg a Vezuv tűzokádó hegy tölcseréből.

* **Tűz elleni intézkedés.** A beállott nyári idényben, a netaláni tüzesetek megakadályozására, az idén is megtette erélyes intézkedését a hatóság. Azonban az intézkedés, a vízvezetési csapok létezése miatt, már nem olyan fontosak, mint az előző években s csakis a hágsók beszerzésére vonatkozik. Azon házakra nézve; melyekbe nincs a vízvezeték bevezetve, még a régi óvintézkedések is nagyobbára fennmaradtak.

* **Müller Salamon és az ő kioszkja.** Sok kellemetlenségre adott okot Müller Salamonnak a »Széchenyi«-téren tavaly épített kioszkja. Ugyanis harmincz év mulva tartozik azt a városnak, úgy a hogy áll, berendezéssel felszereléssel együtt, — a szerződés értelmében — átadni. A napokban megis jelent több hatósági közeg és felvették a kioszkról a

— Ugy?! Miért nem mondta ön ezt nekem mindjárt? — mondtam szemrehányólag az öregnek. A verejték pedig csöppekben hullott homlokomról.

Kedtem már remegni az öregtől.

— Remélem, tetszik önnek az én Angélám, — folytatta beszédét és oldalszéből egy bodros haju, nyakig trikóba öltözött női arc képet huzva ki, orrom elé tartotta. A kép egy feltűnően szép leányt ábrázolt. Szinte hihetetlenek tűnt fel előttem, hogy ez az ideális szépség, ezé a vén poczakos emberé lehessen.

— Lássá — jegyzé meg diadallal — ez az én leányom, Angela, a világhírű légkirálynő, a kiről már bizonyára hallott beszélni.

— Soha ez életben, — vallottam be ügyetlen őszinteséggel.

— Ön valóban nagyon műveletlen ficzkó, pattant fel az öreg, azért nem ismer hát engem sem Jeddy Kittel, a jelenkor leghíresebb bohóczát.

(Ismer az ördög!)

Ezzel zsebéből ismét egy más fényképet huzott elő és orrom elé tartotta. A fénykép egy lisztel bemázolt arcot ábrázolt, karikára festett vastag-fekete szemöldökkel, vörös folttokkal az arcán, égő vörösses nagy orral a közepén.

— Hüh az ördög vigye el, de csuf egy pofa! — tört ki belőlem a kacagás, mire a kis beretvált ur, valóságos pulyka-méregbe jött.

— Kikérem magamnak rossz élceit, rikácsolta élesen, Ne felejtse, hogy én Jeddy Kittel vagyok, a jelenkor leghíresebb clownja.

— Hát jól van, hisz nem kételkedem benne. Végre kibékültünk és miután elmondta nekem a kötéllel való bánás titkát, meghívott, hogy látogassam meg.

Magam sem tudom, mi jutott eszembe, néhány nap mulva elmentem Jeddy Kittel lakására. Az öreg Kittel a mint meglátott rögtön elémbre jött és bevezetett egy szobába, a melynek falairól remek babérműsorok függtek alá. Nemsokára megjelent Miss Angela is. Elragadó szép, tündérmesés leány volt; úgy hogy az első pillanatban halálosan beleszerettem. Azt hiszem, hogy ő is. Mert mikor elváltunk, egy értékes gyűrűt (vajjon kitől kaphatta?) tűzött az ujjamra, jelül, hogy vőlegénye vagyok.

Mit mondjak még? Nehány hét mulva Kittel Angela nőm lett. És megéltünk szépen. Nőm fenn dolgozott a levegőben, én pedig lenn dolgoztam a földön, azaz tartottam a kötelet.

Apám ugyan jobb szeretete volna, hogy tanár legyek, de végre is belátta, hogy a kötéltartás sem éppen a legrosszabb mesterség, (hisz az öreg is kötélgyártó volt) ha az hónaponként 80 pengőt jövedelmez.

Más városba menvén, meguntam a kötéltartást. Órákat vettem tehát apósomtól és ma Kókusz vagyok, a nagy Kókusz, Jeddy Kittel egyetlen utódja és tanítványa és a jelenkor leghíresebb bohóczja.

És most már van egy leányom is, a ki szintén eladó sorban van. Ha valaki hajlandó a kötelet tartani, irjon címemre:

Kókusz urnak Európa.

A levelet akárhol megkapom, föltéve, hogy ne adják föl a nagyváradi főpostán.

lettárt mindenestől együtt. Azonban Müller Salamon nem nyugodott bele a fölvételbe, mert a szerződés szerint a kávétermet, csak gipsz falakkal és szobrokkal lett volna köteles elkészíteni, de ő ezek helyett diszes fabúrkolattal, tükrökkel stb. látta el a helyiséget s ezért harmincz év után a várostól valami visszatérítést igényel. A város azonban ebbe nem hajlandó belemenni, hanem a szerződésben megállapított gipsz diszítésekért kéri. Müller most bosszus, mert már harmas perre adott okot a kioszk. Pereli a vállalkozókat, mert határidőre nem készítették el az épületet, perelni fogja a várost s viszont perelik őt az építők, mert nem fizette ki még most sem az építési díjat. Így aztán egy valóságos »gordiusi« csomóra bonyolódott az ügy.

* **Értesítés.** A vármegyei t. tanítószágot ezennel értesitem, hogy az ezredévi orsz. kiállítás igazgatóságától sikerült oly előnyös kedvezményt kieszközölnöm a mi az összes tanítószágnak lehetővé teszi azt, hogy az orsz. kiállítást valóban csekély kiadás mellett megtekintse s ez által ismereteit nagymértékben gyarapíthassa. Ugyan is az általam rendezendő csoportos felmenetel alkalmával háromnapos fennlétet és pedig lakás, reggeli, ebéd és vacsora, ezenkívül vasuti fel- és leutazás mindössze 9 frtba fog kerülni.

Felhívom tehát mindazon tanító és tanítónőket, kik a kiállítás megtekintése céljából vezetésem alatt rendezendő társas felutazásban résztvenni szándékoznak s ebbeli óhajukat velem ezideig még nem közölték, hogy a 9 frtnyi díj beküldése mellett a biharvármegyei kir. tanfelügyelőség (Sz.-János-utca 333. sz. a.) személyesen vagy írásbelileg az iránti szándékukat mint legvégső határideőig f. hó 25-ig jeleljék be.

A kik ezen társas felrándulásokra már jelentkeztek, azokat a további felől külön-külön hivatalosan fogok írásban értesíteni.

Végül megjegyezni kívánom, hogy a szóban levő felrándulás f. évi augusztus 4-5-en fog megtörténni, a mely időben egyébiránt a jelentkezőket írásban is fogom értesíteni.

Nagyvárad, 1896. július 16.

Sipos Orbán.
királyi tanfelügyelő.

* **Miniszteri köszönet.** A vallás- s közoktatásügyi m. kir. miniszter, Fülöp Alajos nagyernyei nyugalmazott római katolikus lelkésznek, ki a marosvásárhelyi r. kath. leányiskola számára millenniumi alapítványként ezer (1000) frtot adományozott, elismerését és köszönetét nyilvánította.

* **Mit követel a tűzér kaszárnya építője.** A tűzér laktanya építéséhez alig kezdtek hozzá, már is összeütközése van a vállalkozó cégnek a várossal. A tervezetben felvett műkövek helyett nyers téglát kíván a város, de a vállalkozó cég ezt nem hajlandó teljesíteni kárpótlás nélkül. Beadványt intézett a városi tanáchoz, amelyben kijelenti, hogy megcsinálja ugyan a nyers téglát építkezést, de a kárpótlásért kész esetleg perelni is a várossal.

* **A tűzér laktanya építési költsége.** A tűzér laktanya építésére beadott pályázatok közt a legelőnyösebb volt a Härtl és társa ajánlata, mely szerint a költségvetésből 19%-ot enged. A miniszter a közgyűlés határozatát helyben hagyta, azonban a megkötendő költségen kötvényét kéri annak idején felterjeszteni.

* **Az ecsedi lápot lecsapoló társaság és Szatmár városa közt nagy összeütközés támadt.** A társaság a Homoród vizét a szatmár-erdődi uttá a nagy réten s a méntelep déli végénél, a szatmári csárdáig s aholt Szamos medrén át óhajtottá levezetni. A kiterelt három mód közül ez a legolcsóbb 452.150 frt. A kormány is ezen tervet ajánlta, mire a társaság hozzá is fogott annak végrehajtásához. Ekkor jó későn, az utolsó órában ébredtek föl Szatmár intéző körei annak tudatára, hogy a terv vízáradásoknál nagy veszélyt hozhat a városra. Nem rég egy Kovács Leo által összehívott népgyű-

lés tiltakozott a terv végrehajtása ellen. F. hó 7-én meg a főispán elnöklele alatt városi bizotts. tagokból álló értekezlet foglalkozott e kérdéssel, kimondván, hogy most már nincs más egyéb hátra, mint a már nehezen megváltoztatható helyzetben lehetőleg biztosítani a város érdekét.

* **A hibás egyforintosok kezelése.** A pénzügyminiszter elrendelte, hogy ha az állami pénztárakhoz és hivatalokhoz, akár fizetési képpen, akár átváltásképpen átlukasztott vagy általában oly ezüst forintosok kerülnek, a melyek külalakjából felismerhetni azt, hogy azok nem a közönséges forgalom folytán, hanem másképp fogytak meg a sulyban, ezek az ezüst egyforintosok a további forgalomra alkalmatlanná teendőek és azután a félnek visszaadandók. A végből, hogy az ezüst egyforintosok a további forgalomra alkalmatlanná legyenek, az azok ollóval bevágandók. Az ilyen egyforintosok egy éven belül a körmöczbányai pénzverőhivatalban nyers suly szerint, és pedig egy kilogramm anyag után hatvan forintnyi egységért véve alapul, korlátlan mennyiségben beváltatnak. Az állami pénztárak és hivatalok ezeknek az érmeknek a pénzverő hivatalhoz leendő beküldését, valamint a beváltási összegnek kifizetését közvetíteni tartoznak.

* **Misszionáriusok Meneliknél.** A római »Corriere di Napoli«-ak jelentik Gibontiból e hó 13-ról: Makair püspök a misszio tagjaival akadály nélkül folytatta utját és 20-ika felé érkezik Harrarba. A hírnökök, kiket Makair és Versovitz Rey junius 15-én kiküldtek, hogy megérkezésüket jeleljék, megérkeztek Meneliknél, a ki elrendelte, hogy fényes katonai kíséret fogadja a missziót Abesszinia határára. Magánlevelek szerint Leontsev Gibontiba érkezett és arról értesült, hogy az orosz Vereskereszt expedíciója elhagyta Harrart és Soa felé vette utját.

* **Bátor életmentő.** Egy szegény szabó segéd tegnap elment a Körözsebe fürödni, azonban a víz árja lesodorta a szegény fiatal embert. A közelben lévők csak segélyért kiáltottak, de nem mertek a fuldokló ifju után menni. Az utolsó pillanatban K u c z k ó József mázoló mester teljes ruházatban utánna ugrott a fuldoklóknak és szerencsésen kihuzta a partra.

* **Nagy Szalonta község iparos ifjusága** e hó 18 és 19-én este ismét műkedvelő előadást rendez azon célból, hogy a tiszta jövedelemből egy pár iparos segédet és tanonczot felküdthessenek a kiállítás megtekintésére. Az előadásra kerülő darab az Igmándi kispap lesz. Az előadás rendezője Bogdándy Sándor pénzügyi biztos. A próbák már serényen folynak s előre láthatólag az előadás sikerült lesz.

* **A rejtélyes esontok.** Budapestről a Vérmezőn az Ördögárokban rejtélyes csontokat találtak egy zsákban; ezeket tegnap vették vizsgálat alá a törvényszéki orvostani intézetbe, minthogy azonban a vizsgálat meglehetősen bonyolalmas, a hivatalos jelentést a vizsgáló bizottság csak néhány nap múlva terjesztheti a rendőrség és a törvényszék elé!

* **Egy kocsis története.** Grünstein Sámuel volt a kocsis tulajdonosa, azonban mivel már nagyon ütött kopott volt, odaadta kijavítás és megfestés végett R ó z e n b e r g vállalkozónak. A tulajdonos három hétig mit sem hallott a kocsijáról s ez gyanusnak tűnt fel előtte. Később megismerte tulajdonát egy nagyvárad háztulajdonosnál ki azt ugyancsak használta. Hogy a kocsit a vállalkozó eladta-e, vagy csak használat végett adta oda a nevezett háztulajdonosnak — amihez nem volt joga — a rendőrség fogja kideríteni.

* **Tolvaj eseléd.** Weisz Lipótné cselédje, Vas Lidi, alaposan megédezté magát a tulajdonos házában. Egy cserép perselyt körülbelül 20 frtra rugó megtakarított összeg tartalommal, több férfi inget, egy vasólat s edényeket lopott el a nevezettől, aztán csendesen, mintha semmi sem történt volna, tovább végezte a konyha körüli dolgait. Hanem Weiszné később rájött a turpisságra és vallatásra fogta az alattomos szolgát. Az be is vallott mindent, hanem mikor a rendőrség elé került a dolog, szépen

tagadni kezdett s hogy asszonyának mindent bevallott, arra nézve azt állította, hogy megijedt a gyanúsító szavakra, jónak látta hát magára vállalni a bünt.

* **Rövid hírek. Uj állatorvos.** A mező-hegyesi kir. ménes birtok területére a kerületi állatorvosi teendőkkel a miniszter Tátray János mező-hegyesi m. kir. áll. ménes intéző állatorvost bízta meg. — **Körözik az uj magyart.** A nagyvárad kir. törvényszék Pollák Ármin 31 éves kereskedőt magán okirat hamisítás büntette miatt országosan körözteti. — **Vadász területek bérbeadása.** Ökrös, Bogy, Koraj, Olesa és Kalácsa községek vadászati jogait 6 évre bérbeadják. Az árlejtés meg 1-én lesz a beeli főszolgabírónál. — **Nagy-lelkű henteslegény.** Sinkovics Ignác, hentes mesterséggel foglalkozik. Tegnap segédjére, Győkei Ferenczre szállítás végett nagy mennyiségű szalonnát bízott, ki aközben, míg a szállítmányt rendeltetési helyére juttatta, találkozott egyik barátjával és egy nagy értékes darabot ajándékozott neki. A hülsen segéd ellen a gazda feljelentést tett a rendőrségnél. — **Elveszett ruhadarabok.** Szent-János-utczától a Schlauch-térig tegnap egy fekete ősi gallér elveszett. A megtaláló kéri, hogy juttassa a nevezett ruhadarabot a rendőrséghez. — **Szédelgő kivándorlási ügynökök.** A homonnai szolgabírói hivatal három kivándorlási zsidó vigézet csipelt meg Groszman Sámuel homonnai, Bleier Gyula czekei és Lefkovits Mór budapesti lakosok személyében, a kik Sáros- és Zemplénmegyékben titokban folytatták bűnös üzemeiket. A jeles firmákat a szolgabíró letartóztatta és átadta az ottani járásbírósnak, mely törvényellenes tettükért két-két havi fogházon kívül még 2000—2000 forint pénzbüntetéssel is sújtotta a jómadarakat. — **Az országos szabóiparos kongresszus** folyó hó 19-én délelőtt 9 órakor lesz Budapesten, a Széchenyi-téri kioszk összes helyiségeiben. — **A rapidíjasok országos egyesülete** és nyugdíjintézete tanácskozott e napokban a kiállítási ünnepélyek csarnokában. Dr. Mészáros Károly, az egyesület tiszteletbeli elnöke a gyűlésen megjelent s 500 forintot adományozott az egyesületnek. — **Kállay közös pénzügyminiszter** vasárnap kezdte meg évenkénti szokásos szemleutját Boszniában. — **Uj földmives iskola.** Karczag város polgársága körében mozgalom indult meg egy földmívelési iskola felállítására. A város képviselő testülete 300 hold földet ajánlott fel a földmívelési miniszternek az iskola céljaira. — **Angol írók Debreczenben.** Két angol tanár érkezett Pácz Bertával Debreczenbe, a hol őket a város fogadta vendégekkül. — **Ungyilkos káplár.** A munkási helyőrségnél Lukács László 66-ik gyalogezredbeli káplár ma reggel agyonlőtte magát. Csak nemrégiben lett ugyanez ezrednél egy közlegény is öngyilkos. — **A hódmézó-vásárhelyi mérgekverők** szenzációs bűnpörében újabb exhumálás történtek. Névtelen följelentés alapján exhumáltak az öt évvel ezelőtt gyanus körülmények közt elhunyt Mucsi János és Székely Juliánna holttestét. — **Alagut a Duna alatt.** Két budapesti vállalkozó a főváros tanácsa elé egy részletes tervet terjesztett, mely a Bomba-tért a Báthory-utczával egy a Duna alatti alagutal kötné össze. — **Prágában** a rendőrség két fiatal embert tartóztatott le titkos szövetkezés, hazaárulás és közveszélyesség miatt. A letartóztatottakat átadták a büntető bíróságnak. — **Egy hajó elsüllyedése.** A »Curfun iteni« gőzös az összes rajtalevő emberekkel együtt a Vöröstengetben elsüllyedt. — **Asszonyok sztrájkolnak.** Firenze helységben a szalmafonó munkások sztrájkolnak és felgyújtották a szalmafonadék készletet. A mozgalom úgy látszik terjeszkedik. A helységek rendőrségét szaporították. — **Mexikó elnöke.** A Reuter-ügynökségnek jelentik Mexikóból: Porfirio Diazt ismét megválasztották elnöké.

Lapunk egyes számai a következő ázletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonneuwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégénél Kishíd-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-placz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca-
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiac.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatnak.

IRODALOM.

— **Kérelem.** Azon lelkész, községi előjáró és tanító urakat, kik Biharvármegye és Nagyvárad város népoktatási intézeteiben tartott ezredévi ünnepélyek emlékkönyvére szóló előfizetési felhívásokat annak idején kézhez vették, hazafias üdvözléssel van szerencsém fölkérni, hogy a jelzett felhívásokat, mivel a szóban levő mű legközelebb nyomás alá kerül s így a kinyomatandó példányok számát az előfizetésekhez képest megállapítani szükséges, Laszky Ármin kiadó úrhoz a begyűlt előfizetési pénzekkel együtt sürgősen beküldeni sziveskedjenek.

Az előfizetési felhívások még azon esetben is visszaküldendők, ha esetleg azokon semmi gyűjtés nem volt eszközölhető.

Nagyvárad, 1896. július 17.

Máthé Géza,
kir. s. tanfelügyelő.

— **Hittudományi Folyóirat,** szerkeszti Dr. Kiss János. A folyó évi III. füzet most jelent meg nagy tudományu s érdekes cikkekkal: A Fiu istenségének hitcikkelyéről. Huttakay Lipót. — A szeplőtelen fogantatás és a Szentírás. Sztröiny Antal. — A keresztény házassági jog alapja a római jogban. Biró Dezső. — A lelkiismereti szabadság. Dr. Acsai Antal. — Fejlődik-e a keresztény ethika? Zubriczky Aladár. — Francia egyházi szónokok. Kudpra János. — A papi nevelés és oktatás kérdéséhez. Er. Szentés Anzelm. — A papképzés reformjához. Hölszky Károly. — A »Hittudom. Folyóirat« előkező könyvtárakban. — Rövid közlemények, kérdések és feleletek. A Szentírásban a héber Alma csakugyan Virgo-t jelent-e? Dr Szalay Hubert. — Pályázati értesítés. — Irodalmi értesítő. — A kitünően szerkesztett s minden művelt keresztény által élvezhető folyóirat előfizetési ára egy évre 5 frt; megjelen 4-szer egy évben. Megrendelhető Dr. Kiss Jánosnál, Budapest, III. Királyi Pál utca 13. sz.

SZINHÁZ.

Ideges nők.

Blum és Toghédarabján az »Ideges nők«-ön mulatott tegnap a közepes számu közönség. A darab az ideges nőket mutatja be tipikusan. A szereplő nők valamennyien idegesen ideges Pontgibandné komornája és Sidonie varrónő is — nem csoda tehát ha ennyi érzékeny természetű asszony annyi mulatattó bonyodalmas helyzetet idéz elő, hogy három felvonáson keresztül, folyton folyvást a jókedv derűjét varázsolja az arczokra.

A darab összevágó előadásban került színre. Megyeri Chapelone czukrást játszott a s az üzletének első igénytelen emberke szerepében — kabinet alakításainak egyikét mutatta be. Másodban György Ilonát (Antonine) illeti meg a dicséret ki az ideges nők egyikét sok realizmussal játszotta meg. Cserny (Sidonie) Bajnóczy (Felicia) Laczkó (Elvira) Vendrey (Chamoisel) Janovics (Pontgiband) — az est sikert elősegítették.

P. J.

Hírek a szinkörből. Szombaton, Hugó Viktornak, a Nyomorultak című regényéből irt híres drámáját, a Gályarabot adják. Az igazgatóság a közönség kérésének eleget téve adhatja e darabot, melyet 8 éve nem látott. Részt vesz az előadásban az összes drámai személyzet, melynek czimszerepe — Valjean János — E. Kovács Gyulának egyik legkitünőbb szerepe. — A Nőemanczipációzt S Áldor Juliska betegsége miatt a jövő hétre marad, s helyette mára a Minta férjet tüzi előadásra az igazgatóság, melyet májusban adtak először nagy tetszéssel. A Minta férjben az igazgató Megyeri és Vendrei bravour szerepeket játszanak; ezenkívül részt vesznek az előadásban még Cserny Berta, Bajnóczy Valéria, Kantay Teréz, Rózsahegy, Bartos és Leövey.

Heti műsor.

Péntek: *Nőemancipatio.*
Szombat: *Gályarab.*
Vasárnap: *Igmándi kis pap.*

Igazságszolgáltatás.

A Pável-tüntetés tárgyalása. A pár évvel ezelőtt Nagyváradon lefolyt oláh elleni tüntetés ügyében már meghozta a Curia a védhatározatot, sőt a végtárgyalás határnapját is kitűzte a törvényszéki büntető ügyosztály vezetője: Millye Gyula kir. törvényszéki bír. Azonba úgy a 32 vádlott, mint a közel 150 tanukat nem tudta a törvényszék beidézni, és ezért a végtárgyalást elnapolták. A hosszú idő óta húzódnó ügyben újra kitűzték. *Az országos szenzációt kellett tüntetés ügyében augusztus hó 12-ére tűzte ki a törvényszék a végtárgyalást.*

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. május 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökkladány-Budapest felől gyorsvonat 8 ⁴⁵ regg., 2 ³⁷ éjjel, személyvonat 11 ⁵⁵ d. e., 2 ³² d. u., 11 ⁰⁴ és 4 éjjel.	Budapest-Püspökkladány felől gyorsvonat 7 ⁰⁸ este, 2 ¹¹ éjjel, személyvonat 7 ²⁰ reggel, 3 ⁴² d. u., 1 ⁴ éjjel.
Kolozsvár felől gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁸ éjjel, vegyesvonat 1 ²² d. u., személyv. 3 ⁵⁸ délután, 2 ⁰⁶ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvonat 2 ³⁰ éjjel, 8 ³⁸ regg. személyvonat 10 ⁴⁴ éjjel, 11 ¹⁷ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felől személyvonat 10 ²⁰ d. e., 4 ²⁵ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³² d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskó felől vegyesvonat 4 ²⁵ reggel, 1 ⁴⁸ d. u.	Vaskó - Belényes felől, vegyesvonat 11 ⁰⁵ d. e. 9 ⁰⁹ este.
Érmihályfalva felől vegyesvonat 6 ⁵⁰ r., 4 ³⁵ d. u.	Érmihályfalva felől vegyesvonat 8 ²⁰ r., 9 ¹⁴ este.
Ösi-Kót-Gyoma felől személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 ⁴⁰ d. u.	Gyoma-Kót-Ösi felől vegyesvonat 10 ³² d. e., személyvonat 8 este.
Püspök- és Felix-fürdő 8 ³⁰ reggel, 4 ⁴⁵ d. u., 7 ²⁰ este, 6 ¹⁰ * reggel 2 ³⁵ * d. u. 9 ¹⁰ * este.	Püspök- és Felix-fürdő 10 ¹⁰ d. e., 6 ²⁰ este, 8 ⁵⁵ este, 8 ¹⁵ * reggel 3 ³⁷ * d. u., 10 ⁵⁴ * este.

* A csillaggal jelöltek csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

REGENY-CSARNOK.

Tom és én.

Irt: I. van Woude. 67

És akkor azután megcsókolnám ránczos orcájukat és megszorítanám munkában megkeményedett kezüket. Mert most már nagyon szeretem őket, és gyermekemet meg fogom tanítani, hogy szeretettel s tiszteléssel tekintsen föl hozzájuk, még ha az apamárnem... élne. De hiszen Tom hamar fölépül! Miért is aggódom olyan nagyon? Mi is neki egy fejsz, meg egy kis vérvesztés!

Csak itt volna már az orvos... ő bizonyosan reménynyé változtatja aggodalmamat. Már tíz óra elmúlt.

A terem ablakai a kertre nyílnak. A magas kopár fák ágakkal a szélről oda ütődnek az ablakokhoz, és zizegnek, zörögnek, mintha sóhajtoznának, és hozzá szomoruan bölintgatnak koronájukkal ide-oda. Föllöttük a komor égen fekete felhőoszlopok száguldoznak kísértesen.

Kiszaladok a folyosóra: nem jön-e már az orvos? Kinézek a töltésre, melyen az országút vezet, nem látok-e kocsilámpásokat közeledni?... Semmi, de semmi; mindeféle vak sötétség.

Az ónas eső s félig olvadt hó, a szélről rézsut hajtva, csapódik az ablaküvegre és oda is ragad; majd nedves nyomot hagyva maga után, lassan lecsuszik.

A folyamom a jég már leuszott; a hőm-

pölygő zavaros hullámokat vadul korbácsolja a szél.

A folyón kísérteties csend uralog; mintha a halál már ott ólálkodnék áldozatára.

Végre... végre hallom a kocsikerekek gördülését; tompán hallatszik a kocsizörej a hidon, majd rugáll a kocsi a tornác előtt. Azután halk hangon váltott beszéd moraja hallatszik, majd halk kapogás az ajtón és belép az orvos.

Középkori csinos ember gondosan fésült hajjal s angol kottlettekkel (hosszan lelógó barkóval); de álmosnak látszik, mintha szivebben ment volna az ágyába, mint ide.

Jakab — ugymond az első halk s komoly üdvözlés után — már értesítette őt az esetről; azután letérdel Tom ágya elé, meg fogja kezén az ütő-erét, majd a magával hozott kötőszerekkel elkezd a sebet szabályszerűen kötözni.

Tom ettől sem ébred föl.

Iszonyu az, őt eszméletlenül fekvé látni: amint az orvos ügyes keze óvatosan megfordítja a halálsápadt arczot és megint helyére teszi, és amint az orvos egy pillanatra sem nyitja meg ajkait, hogy akár csak egy szót szólana. Megint az érverést vizsgálgatja. Azután a magával hozott folyadékból néhány cseppel Tom szájába önt s figyelmesen várja annak hatását.

Feszült figyelemmel, visszatartott lélekzettel és dobogó szívvel lesem az orvos minden mozdulatát.

De Tom szempillái nem rezegnek, semmi látható mozgás nem emeli mellét a visszatartó élet jeléül.

Aközben a szél vadul üvölt, a jeges eső hangos loecsanással verődik az ablak táblákhoz; a Fix kutya pedig vonit az ajtóban.

Az orvos most felém fordul anélkül, hogy térdelő helyzetéből fölkelne.

— Iszonyu sok vért kellett vesztenie, uagyságos asszonyom.

— Igen, orvos ur; mondom remegve, mi alatt majd megfulladok visszatartott könnyűimen.

Megint egy negyedóra mulik: a szél rémesen zug, a fák ágai között recsegés hallatszik.

A orvos megint kísérletet tesz, hogy Tomot életre hívja. Semmi mozdulat.

— Végre fejszóvalva fölkel a doktor.

— Mia a véleménye, orvos ur? Erre a kérdésre kényszeritem magamat, midőn látom, hogy szó nélkül kezdi kötőszereit összecsomagolni.

Nem szól semmit. Föl se tekint.

— Hát... nagyságos asszonyom: mondja lassan, vállait vonogatva.

— A valót akarom tudni; szakitom őt félbe hevesen. Nagy-e a veszedelem?

— Erős teste van-e nagysád férjének? kérdi kitérőleg.

— Mintha vasból lett volna.

Erre azután végre reám néz.

— Ugy? Mintha vasból volna? folytatja szemöldökeit összevonva. Nos, ha egyáltalán meglehet menteni, akkor erős testalkata meg fogja menteni. Én nem tudom fölfedzni, hogy agyveje megsérült volna; de a vérvesztés igen nagy lehetett, sokkal nagyobb, semhogy Önt, nagysám, reményekbe ringathatnám... A baj hamar elmulhatik... Miden esetre azonban, ha az Ön férjének meg kellene halnia, halála nagyon hirtelen fog beállani. Ha holnap reggel még életben van, akkor megvan a remény is, hogy holnap fölépül. Legjobb lesz mégis, ha rendes házi orvosukat mielőbb elhivatja. Holnapig már helyreáll a kompkozlekedés a másik parttal. Elmúlt a veszély, hogy az ár a töltést áttörné; teszi hozzá közönséges társalgó hangon.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Király a Vaskapunál.

Budapest, július 16. (Saját tud. táv.) A király már augusztus 7-én megy a Vaskapu ünnepélyes megnyitására. Vilmos német császár is meg fog ott jelenni, valamint Románia, Szerbia és Bulgária fejedelmei is.

Magyar miniszterek Bécsben.

Budapest, július 16. (Saját tud. táv.) Bánffy Dezső báró miniszterelnök tegnap este 10 óra 25 perckor a keleti pályaudvaron Bécsbe utazott. Onnan Ostende-ba fog menni. Ő nem fog résztvenni a kiegyezési tárgyalásokon, melyeket Lukács László, Dániel Ernő és Darányi az osztrák miniszterekkel holnap újból megkezdnek.

A közös hadügyminiszter utazása.

Bécs, jul. 16. (Saj. tud. táv.) Báró Krieghammer, közös hadügyminiszter ma reggel innen Fiuméba utazott. Ismét megújulnak a hírek, hogy megrongált egészsége miatt be fogja adni lemondását.

Keresztények mérsárlása.

Páris, jul. 16. (Saját tudósítónk távirata.) Athéni jelentések szerint a törökök Röhakia, Rethymo és Kydona környékén számos keresztényt meggyilkoltak, sok lakóházat, elpusztítottak, a szőlőket letarolták és az összes marha-állományt elhajtották. Kastello-nál, Rethymo közelében keresztények s törökök között összeütközésre került a dolog, melynél mindkét részről számos megölettek és sokan megsebesültek.

Bismarck diszdoktor.

Jena, július 16. (Saját tudósítónk távirata.) Az itteni egyetem orvosi kara diszdoktorrá választotta Bismarck volt német kancellárt; a diplomában érdemül fölhozzák német egészségügyi törvény és hivatal felállítását, valamint Bismarck látogatását Jenában 1872-ben.

Az orosz czár Bécsben.

Páris, jul. 16. Saj. tud. táv.) Az orosz kormány sugalmazott lapja, a »Nord« jelenti, hogy az orosz czár esetleg elhalasztja az évről látogatásait az európai udvaroknál, de mindenesetre legelőbb Ferencz József császár és királynál mint az európai uralkodók legidősbbsjénél kezdi meg látogatásait.

Szerb király Montenegróban.

Belgrád, július 16. (Saját tudósítónk táv.) Sándor szerb király Cetinjebe megy visszaadni a montenegrói fejedelem látogatását.

Spanyol hadsereg szaporítása.

Madrid, jul. 16. (Saját tud. táv.) A képviselőház elfogadta a törvényjavaslatot a hadsereg újjászervezéséről s szaporításáról tekintettel a kubai felkelésre, melynek végre a legnagyobb erőfeszítéssel véget akarnak vetni.

A brüsszeli polgármester.

Brüsszel, jul. 16. (Saját tud. távirat.) Buis Károly itteni polgármester a pótválasztások elő estéjén kijelentette, hogy ő radikális szocialistákkal szavaz a katolikusok ellen. Mint-hogy a katolikusok győztek, a katolikus lapok fölhívják Buis-t, hogy vonja le magára ennek következményeit és mondjon le, mivel Brüsszel választóinak többsége ellene nyilatkozott.

Druz fölkelők veresége.

Konstantinápoly, jul. 16. (Saj. tud. táv.) Fakir basa 24 zászlóalj gyalogsággal és négy üteg tüzérséggel a fölkelő druzsok ellen indult. Tebel-Dzsadednél és Szuvejdánál találkozott 7000 fölkelővel és megütközött velük. Munduk basa, kitérőjénél a druzsok körülkerítettek,

hátukba támadt és ez által előidézte teljes leveretésüket. A druzsok szétszórattak és ezzel a hadműveletek is véget értek.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági tudósító. A földmívelésügyi miniszter Er t s e y Zsigmond hegyközkövesi-lakost a központi járás állandó gazdasági tudósítójának nevezte ki.

A nyitramegyei gazdasági egyesület ellen, kormánypárti körökből följelentés tételével a földmívelésügyi miniszternél, melyben az egyesület politizálással vádolják. A nyitramegyei gazdasági egyesület ennek következtében 15 tagu küldöttséget menesztett Darányi miniszterhez. A küldöttséget vezető Emödy József első alelnök hangsúlyozta, hogy az egyesület ellen emelt vádak rosszhiszeműek s az egyesület egészen alapszabályszerűen működik. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy az ügyben pártatlanul fog ítéletet mondani. A küldöttséget azután tisztelgett gróf Károlyi Sándornál, mint a gazdasági szövetség elnökénél és gróf Dessewffy Aurélnál, az orsz. gazd. egyesület elnökénél.

A hesseni légy. A földmívelésügyi magyar királyi miniszter a következő rendeletet intézte Debreczen város törvényhatóságához: »Örömmel jelezhető, miszerint a hesseni légy (Cecydonia destructor) ez évben már sokkal kevesebb bajt, okozott, mint az elmúlt években. A hesseni légy veszedelme azonban még nem múlt el egészen, mert még a folyó évben is fordultak elő egyes vidékeken kisebb-nagyobb károsodások. Tekintettel arra, hogy a hesseni légy ellen eddig alkalmazott védekezési módok közül az ugynevezett csalogatós vetések váltak be legjobban, tehát az erre vonatkozólag 1894. évi augusztus hó 7-én 46414. sz. alatt valamennyi törvényhatóságának kiadott rendeletében foglaltakat megújítani kívánom. Ennél fogva felhívom a közönséget, miszerint abban az esetben, ha a hesseni légy a törvényhatóság területén ebben az évben nagyobb mennyiségben lépett volna fel, a csalogatós vetések alkalmazásának módját a vármegye gazdaközönségének a lehető legkiterjedtebb alakban sürgősen tudomására hozza és intézkedik az iránt, hogy ezen védekezési eljárás pontosan végre is hajrassék.«

A selyembűbő beváltáshoz postán érkeznek nagyobb csomagok Tamas László papfalvai gör. kath. lelkész 15 kiló 80 deka I o. gubót küldött be. Máramaros megyéből e hét végén érkezik jókora szállítmány s ezzel dokumentálva van az, hogy távoli megyéknek is központja lesz Nagyvárad. Tegnap estig 827 kiló I. II és III-ad osztályu gubót váltottak be s ebből csak 497 kilót küldtek el s a többi pete készítésre alkalmasnak bizonyult Vertán Zoltán 58 kiló gubója. Szemesekóros volt, vagyis a betegség már a petékben megvolt s mégis kemények voltak gubói. A termelők már most jelentkeznek. Eperfa magot visznek éladásra. Ezenkívül igen sokan nézik a tenyésztés érdekes munkáját. L a k i I l k a k. a. ki a göröcsövezést olyan nagy figyelemmel végezte, vasárnap este már eltávozik Szegszárdra. Hálásan fognak magyarázó felvilágosító szíves készségére emlékezni azok a nagyszámu látogatók, a kik az érdekes munkát megtekintve, a legfontosabb munkák egyike, a göröcsövezésben, általa lettek minden irányban felvilágosítva.

Svindler borkereskedés. Igen szegénytelenek azok az állapotok, a melyek az utolsó években a borkereskedés terén lábrakaptak. Nem elég, hogy Olaszország vízzel és szeszszel szaporított, és gliczerinnel és gipszszel — tehát két kiválóan ártalmas anyaggal kezelt borokat szállít hozzánk; de nagyban terjed a mübor gyártása is, Triesztben meg éppen valóságos müborgyártelepek állanak fenn, a melyek busás adókat fizetvén, az osztrák hatóságok tudtával ezer hektoliter számra gyártják és hozzák forgalomba a müborokat, a melyek a természetes bornak még a színét sem látták. A mi még nem volna baj reánk nézve ha nem éppen Magyarország volna főpiacza e hamisítványoknak. — Éles fényt vet a trieszti müborgyárak piszkos üzelmere az az eset, a

melyről a sajtó is megemlékezett. A Fiumében fölfedezett 5 vagon mübort értjük. A fiumei vámhivatal vizsgálatából kitént, hogy e borszállítmány a Fratteli Cohn trieszti (barcolai) müborgyárastól érkezett egy itteni szállító cég czimere, de Pick Izidor nagykereskedő részére még pedig Metkovichon keresztül. Pick azt állítja, hogy a bor isztriai eredetű, s küldő cég pedig azt, hogy a bor (a melynek mellesleg megjegyezve semmi bor ize sincs) olasz eredetű. A budapesti központi vegyészeti állomás lesz hivatva hivatalosan megállapítani, hogy ez a bor csakugyan mübor. Mindezekhez nem fűzünk most kommentárt, csak kérdjük, mire is hát tulajdonképpen a magyar mübortörvény, ha a kormány tétlenül nézi, hogy spekulálnak egyes lelkiismeretlen kufárok a fogyasztók egészségesnek veszélyeztetésével.

Terménytőzsde.

Budapest, július 16.

B u z a tavaszra, bácskai	6.28
» tavaszra, északi	6.29
» szeptember-októberre, bácskai	0.—
» szept.-okt.-re északi	0.—
R o z s tavaszra bácskai	0.—
R o z s tavaszra, északi	0.—
T e n g e r i, június-júliusra, bácskai	0.—
» jun.-jul.-ra, északi	0.—
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	6.60
» aug.-szept.re, északi	6.62

Bécs, július 16.

B u z a tiszai	7.05—7.25
» bányási	6.34—7.40
» bácskai	6.85—7.20
» szokványáru ősze	6.72—6.74
B u z a szokványáru tavaszra	—
R o z s tiszavidéki	—
» szokványáru tavaszra	6.40—6.60
» szokványáru tavaszra	4.20—4.30
T e n g e r i magyar	—
Z a b, magyar kereskedelmi	6.35—6.55

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. július 16.

Magyar aranyjárdék 4%	122.80
Magyar koronajárdék	99.40
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	124.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.52
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	150.80
Fizaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	139.—
Osztrák járdék papirban	101.75
Osztrák járdék ezüstben	101.75
Osztrák járdék aranyban	123.50
Osztrák korona járdék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	147.25
Osztrák magyar bankrészvény	970.—
Magyar hitelbank részvény	394.—
Osztrák hitelintézeti részvény	365.70
Osztrák-magyar államvasuti részvény	366.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.50
Német birodalmi márka	58.75
London vista	119.85
Páris vista	47.65
20 márkás arany	11.79

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Mulattató francia vigjáték!

Pénteken, 1896. július 17-én,

S. Áldor Juliska gyengélkedése folytán a mára hirdített „Nöemanczipáció“ helyett

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal

A MINTA FÉRJ.

Francia vigjáték 3 felv.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Holnap, szombaton, 1896. július hó 18-án

A G Á L Y A R A B.
(NYOMORULTAK.)

Szinmű 5 szakaszban. Irta Hugó Viktor.

Felölös szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

NAGYVÁRAD-SZÖLLŐSI GÖZSÖRGYÁR

forgalom megnyitási jelentése.

Van szerencsénk tudatni, hogy a Nagyvárad mellett fekvő **Pecze-Szöllősön** ujonnan épült

SÖRFŐZDÉNKBEN

a forgalom folyó évi augusztus hó 2-án megkezdődik, a mikor is a kiváló minőségű, megfelelő erősen főzött és kitűnően érlelt

MÁRCZIUSI és LÁSZLÓ SÖRT

áruba bocsátjuk.

Megrendelések úgy hordók, mint palaczkokban (ládánként 50 palaczkjával) közvetlenül gyárunkból, vagy esetleg Nagyváradon a Nagy-piacz-téri Kereskedelmi Palotában levő városi irodánk útján, haladéktalanul pontosan eszközöltetnek. Nagyvárad városában házhoz szállítva.

Kérve a mielőbbi és minél számosabb szives megbízásokat,

maradtunk kiváló tisztelettel

Nagyvárad-Szöllősi Gözsörgyár.

145 3-15

Lapunk számára hirdetések felvétetnek.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apácza-utca 3. szám.

MŰVEK,
FOLYÓIRATOK,
HIRLAPOK,
VONALZATOK,
GAZDASÁGI
NYOMTATVÁNYOK,
EGYHÁZI,
KÖZSÉGI
ÉS EGYÉB
HIVATALOS
NYOMTATVÁNYOK,
KÖRLEVELEK,
LEVÉLBORITÉKOK,

ELVALLAL ÉS KÉSZIT:
IZLÉSES KIVITELBEN

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

LEVÉLFEJEK,
SZÁMLÁK,
FALRAGASZOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TÁNCZRENDEK, ÉTLAPOK,
NAPTÁRAK,
PALACZKFELIRATOK,
NÉVJEGYEK,
GYÁSZLAPOK,
STB., A
NYOMDAI SZAKBA
VÁGÓ
NYOMTATVÁNYOK
KÉSZÍTÉSE.

PAPIR- és IRODASZEREK

* * * * * raktára. * * * * *

Kitűnő minőségű, cégünkkel ellátott aczéltollak.